

Nr 1159

Av fru **Ryding m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 29, med förslag till sjöarbetstidslag.*

(Lika lydande med motion nr 1001 i Första kammaren)

Enligt föreliggande proposition nr 29 år 1970 med förslag till ny sjöarbetstidslag har i direktiv och förarbete tagits sikte på att sjömännen bör få motsvarande arbetstidsförkortning som landanställda men att nuvarande vaktsystem bibehålls med fördjupad vederlagstid. Utredningen är medveten om att fördjupningen av vederlaget från skyddssynpunkt inte kan helt jämföras med en direkt förkortning av den ordinarie arbetstiden utan förutsätter att vederlag i första hand skall utgå i form av fritid i hamn och att det får ankomma på arbetsmarknadens parter att tillse att så blir fallet i tillfredsställande utsträckning.

Det är i utredningen redovisat att handelsflottans strukturomvandling medfört en kraftig bemanningsminskning. Detta förhållande i förening med fartygens kortare hamnuppehåll måste medföra ökade svårigheter att bereda sjöfolket vederlagsfritid i hamn, och därigenom torde möjligheten att nedbringa den längre arbetstiden genom vederlagsfritid ytterligare minska. Den omfattande kontanta ersättningen för utebliven vederlagsfritid var redan år 1964 hela 35,9 miljoner kronor i fartyg över 300 brt och borde inge betänkligheter från skyddssynpunkt. Härtill kommer de påfrestningar från hälsosynpunkt för en betydande del av de anställda i handelsflottan som trafikerar hamnar och farvatten med tropiskt klimat. De under utredningen inhämtade synpunkterna från läkarexpertis angående sjöfolkets arbetstid i förhållande till hälsorisker och den stora olycksfallsfrekvensen bland sjöfolk synes inge allvarliga farhågor för framtiden med hänsyn till den senaste tidens utveckling inom sjöfarten.

Då en rad viktiga bestämmelser i nuvarande lag föreslås utgå och överföras till avtal jämte utökat medgivande om avsteg genom kollektivavtal från föreslagen lag, överskjuts därmed lagens innehåll i skyddsavseende till att bli alltmer avhängigt av rådande förhållande vid avtalsituationerna. På grund av att arbetarskyddslagen inte gäller för ombordanställda erhålls inte heller genom denna lag rätt till lagstadgat skydd mot hälsovådligt arbetsuttag i fartygen, vilket skydd sjöfolket med samma rätt som övriga arbetstagare kräver, inte minst genom sina fackliga organisationer.

För att de ombordanställda i möjligaste mån skall erhålla 40 timmars arbetsvecka och ett ökat skydd mot onormalt och hälsovådligt arbetstids-

uttag anser vi det nödvändigt med en ändring av vederlagsbestämmelserna i lagförslagets 10 § andra stycket.

Med stöd av det anförda hemställs,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 29 år 1970 måtte besluta

att i förslaget till sjöarbetstidslag 10 § måtte få följande ändrade lydelse:

”10 §.

Överstiger den ordinarie arbetstiden — — — 6 § äger tillämpning” (lika med propositionen) ”skall för överskjutande tid utgå vederlag i form av fritid i hamn enligt *schemata eller tidsplan* som fastställts i kollektivavtal, som tillkommit i den ordning som anges i 2 § tredje stycket”.

”Från den tid — — — sjömanslagen (1952:530)” (lika med propositionen).

Stockholm den 3 mars 1970

Gunvor Ryding (vpk) C. H. Hermansson (vpk) Eivor Marklund (vpk)
